

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут філології

ПРОГРАМА
вступних випробувань до аспірантури
зі спеціальності 035 – філологія
Предметний напрям – загальне мовознавство

Затверджено
на засіданні Вченої ради
Інституту філології
Протокол № ____ від _____ 2017 р.

Голова Вченої ради _____ *проф. Семенюк Г.Ф.*

Затверджено
на засіданні кафедри
загального мовознавства, класичної філології
та неоеллінстики
Інституту філології

Протокол № 9 від 14 березня 2017 р.
завідувач кафедри загального мовознавства,
класичної філології та неоеллінстики

_____ *проф. Голубовська І.О.*

I. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВОЗНАВЧОЇ НАУКИ. ЗМІНА ПАРАДИГМ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ ЇЇ ПРЕДМЕТА ВИВЧЕННЯ.

1. Об'єкт і предмет загального мовознавства. Предмет мовознавства як змінна величина. Соссюрівське «точка зору визначає предмет».
2. Основна проблематика загального мовознавства. Взаємостосунки загального та окремого мовознавства, теоретичного та прикладного. Місце мовознавства в системі наук. Єдність основних мовних функцій – комунікативної та пізнавальної (когнітивної).
3. Розвиток мовознавства від його витоків до наших днів. Найважливіші загальнолінгвістичні ідеї доби античності та Середньовіччя. Основні характеристики логіцизму, біологізму та психологізму у мовознавчій науці.
4. Проблема методології лінгвістичних досліджень. Методи та прийоми вивчення мовних явищ.
5. Передумови виникнення та розвитку основних підходів до теоретичного вивчення мов: історико-генетичного (починаючи з першої чверті XIX ст.), системно-структурного (починаючи з 20-30-х рр. XX ст.), комунікативно-прагматичного (з 60-х років XX ст.).
6. Визначення наукової парадигми. Виділення мовознавчих парадигм у діахронії (Т. Гамкрелідзе, Ф.Березін, О.Кубрякова, Ю.Степанов, В.Постовалова). Парадигмальна переорієнтація сучасного мовознавства: порівняльно-історична парадигма, системно-структурна парадигма, антропоцентрична парадигма.
7. Методологічні принципи сучасної лінгвістики: експансіонізм, експланаторність, антропоцентризм, функціоналізм, прагматизм.
8. Поняттєво-термінологічний та методичний апарат сучасної когнітивної лінгвістики, лінгвокультурології, комунікативної лінгвістики та дискурсології.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гамкрелідзе Т. Об одной лингвистической парадигме / Т. Гамкрелідзе. – Вопросы языкознания. – 2005. – № 3. – С. 3–5.
2. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. – К., 1996. – С. 6–25.
3. Сосюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики / Фердинан де Сосюр. – К.: Основи, 1998. – С. 10–30.
4. Степанов Ю.С. Изменчивый “образ языка” в науке XX века / Ю.С. Степанов // Язык и наука конца 20 века. – М., 1995. – С. 7–34.
5. Якобсон Р.О. Лингвистика в её отношении к другим наукам // Якобсон Роман Осипович // Избранные работы. – М., 1985. – С. 387–404.

Додаткова література

1. Вернадский В.И. Мысли о ноосфере / В.И. Вернадский // Биосфера и ноосфера. – М.: Наука, 1989. – С. 178–242.
2. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу / Ірина Олександрівна Голубовська. – К.: Логос, 2004. – 284 с.
3. Голубовська І.О. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики: курс лекцій / І.О. Голубовська, І. Р. Корольов. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2011. – С. 6–59.
4. Журавлєв В.К. Истоки лингвистического мировоззрения XX века / В.К. Журавлєв // Язык: теория, история, типология. – М.: Эдиториал УРСС, 2000. – С. 83–95.

5. *Корольов І.Р.* Актуальні проблеми сучасної лінгвістики: метод. рек. для студ. першого курсу магістратури напряму підготовки «Філологія» (8.030502) спеціальності «Мова та література (класичні мови – давньогрецька, латинська; західноєвропейські мови)» / Упоряд. І. Р. Корольов. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011. – С. 8–13; 21–26.
6. *Космеда Т.А.* Аспекти й методика вивчення слова у контексті зміни лінгвістичних парадигм / Т.А. Космеда, І.Д. Гажева // *Мовознавство*. – 1991. – № 1. – С. 39–46.
7. *Лингвистический энциклопедический словарь* / [гл. ред. Ярцева В.Н.]. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 672 с.
8. *Степанов Ю.С.* В трёхмерном пространстве языка. Семиотические проблемы лингвистики, философии, искусства / Юрий Сергеевич Степанов. – М.: Наука, 1985. – 332 с.
9. *Язык и наука конца XX века: сб. статей* [Под ред. Ю.С. Степанова]. – М.: РГГУ, 1995. – 420 с.

II. ЗНАКОВА ТЕОРІЯ МОВИ. МОВОЗНАВСТВО І СЕМІОТИКА.

1. Мовознавство і семіотика. Основоположники семіотичної науки Ч. Пірс і Ч. Морріс.
2. Знак, знакова система, знакова ситуація. Основні характеристики знака. Три семіотичних аспекти за Ч. Моррісом.
3. Мова як особлива знакова система. Соссюрівське розуміння мовного знака як психічного феномена. Основні характеристики мовного знака за Соссюром.
4. Трикутник Г. Фреге як образ взаємозв'язку між позначуваним предметом, його відображенням у свідомості і фонетичною формою реалізації мовного знака.
5. Унілатеральне і білатеральне визначення мовного знака. Знаковий статус мовних одиниць.
6. Міжнародні штучні мови. Авторські штучні мови.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. *Ветров А. А.* Семиотика и ее основные проблемы/Анатолий Алексеевич Ветров. – Москва: Политиздат, 1968. – 263 с.
2. *Гамкрелидзе Т. В.* Р. О. Якобсон и проблема изоморфизма между генетическим кодом и семиотическими системами // *Вопросы языкознания*. – № 3. – С. 5-8.
3. *Никитина Е.С.* Семиотика. Курс лекций: Учеб. пособие для вузов. – М.: Академический Проект; Трикста, 2006. – 528 с.
4. *Панов Е. Н.* Знаки, символы, языки / Е. Н. Панов. – Москва: Знание, 1980. – 192 с.
5. *Соссюр Ф. де.* Труды по языкознанию / Ф. де Соссюр ; пер. с фр. А. А. Холодовича. – М.: Прогресс, 1977. – 695 с.

Додаткова література

1. *Ельмслев Л.* Прологомены к теории языка / Пер. с англ. / Сост. В.Д. Мазо. – М.: КомКнига, 2006. – 248 с.
2. *Лотман Ю. М.* Семиосфера. – С.-Петербург: «Искусство - СПб», 2004. – 704 с.

3. *Моррис И.У.* Основания теории знаков / Пер. с англ. В.П. Мурат // Семиотика. – М.: Радуга, 1983. – С. 37 – 89.
4. *Никитин М. В.* Предел семиотики // Вопросы языкознания. – 1997. – №1. – С. 3 – 14.
5. *Пирс Ч.* Избранные философские произведения / Чарльз Пирс. – М.: Логос, 2000. – 448 с.
6. Фреге Г. Смысл и денотат // Семиотика и информатика. Opera selecta: Сб. научных статей. – Вып. 35. – Москва, 1997. – С. 352 – 379.

III. МОВА, МИСЛЕННЯ, СВІДОМІСТЬ.

1. Проблема походження мови.
2. Різні погляди на співвіднесеність мови та мислення. Проблема домовного мислення. Типи людського мислення.
3. Функціональна спеціалізація лівої та правої півкулі головного мозку. Мовленнєві зони лівої півкулі. Внутрішнє мовлення. Дитяче мовлення і проблеми мовного онтогенезу.
4. Мислення та свідомість. Мова та свідомість. Мова та підсвідомість.
5. Специфіка мовного відображення дійсності. Теорія мовної відносності Сепіра - Уорфа. Теорія мовної додатковості Г.Брутяна.
6. Психолінгвістика як розділ мовознавства.
7. Моделі породження та сприйняття мовлення. Існуючі концепції засвоєння мови (виникнення мовної здатності).

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. *Белянин В.П.* Введение в психолінгвістику. – М., 1999. – С. 7 – 14.
2. *Бенвенист Э.* Общая лингвистика. – М., 1974. – С. 104–114.
3. *Бехтерева Н.П.* Мозговые коды психической деятельности / Н.П. Бехтерева. – Л. : Наука, 1977. – 166 с.
4. *Жинкин Н.И.* О кодовых переходах во внутренней речи // Вопросы языкознания. – 1964. – № 6. – С. 26 – 38.
5. *Караулов Ю.Н.* Русский язык и языковая личность. – М., 1987. – С. 165 – 211; с. 238 – 239.
6. *Кочерган М.П.* Загальне мовознавство. – К.: Академія, 2003. – С. 183 – 193.
7. *Кривоносов А.Т.* Мышление – без языка? Экономия языковой материи – закон процесса мышления // Вопросы языкознания. – 1992. – № 2. – С. 69 – 83.
8. *Семчинський С.В.* Загальне мовознавство. – К., 1996. – С. 230 – 246.

Додаткова література

1. *Абрамова Н.Т.* Являются ли несловесные акты мышлением? // Вопросы философии. – 2001. – № 6. – С. 68 – 82.

2. *Бехтерева Н. П.* Магия мозга и лабиринты жизни. – Доп. изд. – М.: АСТ; СПб.: Сова, 2007. – 383 с.
3. *Беянин В.П.* Психолінгвістическіе аспекты художественного текста. – М., 1998.
4. *Выготский Л.С.* Мышление и речь. – М.: Лабиринт, 1996. – 416 с.
5. *Гамкрелидзе Т.В.* Об одной лингвистической парадигме // Вопросы языкознания. – 2005. – № 2. – С.3–6.
6. *Жинкин Н.И.* Язык – речь – творчество (избранные труды). – М., 1998. – С. 146 – 162.
7. *Залевская А.А.* Проблемы организации внутреннего лексикона человека. – Калинин, 1977.
8. *Леонтьев А. А.* Основы психолінгвістики. – М., 1997. – 287 с.
9. *Лурия А.Р.* Язык и сознание. – М., 1979.

IV. МОВА І СУСПІЛЬСТВО

1. Мова як суспільно-історична норма. Основні властивості мовної норми. Узус.
2. Форми існування загальнонародної мови. Суспільні та територіальні діалекти. Літературна мова та її стилі. Мова художньої літератури. Койне. Піджини та креольські мови. Просторіччя.
3. Мовний комунікативний акт. Його структура і типи. Теорія мовних актів.
4. Соціолінгвістика як теорія соціальної зумовленості мови, її соціальних типів і соціальних функцій. Соціолінгвістика синхронічна та діахронічна, інтерлінгвістика.
5. Поняття мовного стану. Моногловія та дигловія. Мовна ситуація як центральне поняття соціальної лінгвістики. Мовна політика.
6. Інтерлінгвістика як особлива галузь соціолінгвістики. Світові мови; їх соціальні функції та структурні достоїнства.

ЛІТЕРАТУРА *Основна література*

1. *Білецький А.О.* Про мову і мовознавство: Навч. посібник. – К., 1996. – С. 110 – 116, 166 – 170, 173 – 175.
2. *Бондалетов В.Д.* Социальная лингвистика. – М., 1987.
3. *Мечковская Н.Б.* Социальная лингвистика. – 2-е изд, испр. – М., 2000.
4. *Семенець О.Є.* Соціальні процеси і мовна дійсність. - К., 1984.
5. *Семчинський С.В.* Загальне мовознавство. – К., 1996. – С. 256 –319.
6. *Соссюр Ф. де.* Курс загальної лінгвістики. – К., 1998. – С. 279 – 286.
7. *Степанов Г.В.* Типология языковых состояний и ситуаций в странах романской речи. – М., 1976.

Додаткова література

1. *Беликов В.И., Крысин Л.П.* Социоллингвистика. – М., 2001.
2. *Белл Р.* Социоллингвистика: цели, методы и проблемы. – М., 1980.
3. *Гриценко П.Ю.* Ареальне варіювання лексики. - К., 1990.
4. *Колесов В.В.* Язык города. – М., 1991.
5. *Маковский М.М.* Английские социальные диалекты: онтология, структура, этимология. – М., 1989.
6. *Никольский Л.Б.* Синхронная социоллингвистика. - М., 1976.
7. *Поликарпов А.А.* Элементы теоретической социоллингвистики. - М., 1979.
8. *Ткаченко О.Б.* Українська мова і мовне життя світу. – К., 2004. – 272 с.
9. *Швейцер А.Д.* Современная социоллингвистика. Теория, проблемы, методы. - М., 1976.
10. *Юсселер М.* Социоллингвистика / Пер. с нем. – К., 1987.

V. МОВА ЯК ІСТОРИЧНА КАТЕГОРІЯ

1. Статика і динаміка мови. Функціонування і розвиток мови. Поняття динамічної синхронії. Варіативність мовних величин як прояв мовної динаміки.
2. Чинники розвитку мови і причини мовних змін. Позамовні й мовні чинники розвитку мови. Внутрішні й зовнішні мовні чинники розвитку. Мовні контакти і взаємодія мов.
3. Різноманітні стосунки між взаємодіючими мовами. Субстрат, суперстрат, адстрат, інстрат, перстрат.
4. Наслідки взаємодії мов. Поняття мовного союзу. Проблема мішаних мов.
5. Дивергенція (диференціація) та конвергенція (інтеграція) – основні процеси розвитку мов. Закони функціонування і розвитку мови.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. *Вайнрайх У.* Языковые контакты / Пер. с англ. – К., 1979.
2. *Журавлёв В.К.* Внешние и внутренние факторы языковой эволюции. – М., 1982.
3. *Косериу Э.* Синхрония, диахрония и история // Новое в лингвистике. – Вып.3. – М., 1963.
4. *Мартине А.* Принцип экономии в фонетических изменениях. – М., 1960.
5. *Півторак Г.П.* Українці: звідки ми і наша мова. – К., 1993.
6. *Семчинський С.В.* Семантична інтерференція мов. – К., 1974.
7. *Щерба Л.В.* О понятии смешения языков // Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. – Л., 1974. – С. 60 – 64.

Додаткова література

1. *Володарская Э.Ф.* Заимствование как универсальное лингвистическое явление // Вопросы филологии. – 2001. — № 1. – С. 11 – 27.
2. *Жлуктенко Ю.А.* Лингвистические аспекты двуязычия. – К., 1974.
3. *Мещанинов И.И.* Проблемы развития языка. – Л., 1975.
4. *Русанівський В.М., Цілуйко К.К.* Типи мовних контактів і методи їх вивчення // Методологічні питання мовознавства. – К., 1966.
5. *Павленко Н.А.* История письма. – Минск, 1987.
6. *Сепир Э.* Как языки влияют друг на друга // Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии. – М., 1993. – С. 173-184.
7. *Ярцева В.Н.* Пути и формы исторических изменений языка // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – 1989. – Т.48. – №2.

VI. СТРУКТУРА МОВНОЇ СИСТЕМИ.

1. Мовна система і мовна структура. Характеристики мови як системи особливого роду. Подвійне членування мови.
2. Основні внутрішні системи й підсистеми мови, їхні одиниці. Проміжні мовні системи. Ієрархія мовної будови та міжсистемні зв'язки.
3. Основні одиниці мовних рівнів - інваріанти. Інваріант і його співвідношення з варіантом. Ступінь спостереження і ступінь конструктів. Теорія ізоморфізму мовних рівнів Є.Куриловича.
4. Парадигматичні та синтагматичні зв'язки як основні типи відношень мовних одиниць. Поняття парадигми.
5. Фонетична система мови. Її складові частини: фонематична, просодична та силабічна підсистеми.
6. Семантична система мови.
7. Синтаксична система мови.
8. Проміжні мовні системи (морфонологічна та фразеологічна)

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. *Бодуен де Куртєнє І.А.* Опыт теории фонетических альтернатив // Избранные труды по общему языкознанию. – М., 1963, т.1. – С. 265-347.
2. *Виноградов В.В.* Основные типы фразеологических единиц в русском языке // Русский язык. – М., 1972. – С.23-30.
3. *Виноградов В.А.* Всегда ли система системна? // Система и уровни языка. – М., 1969.
4. *Гухман М.М.* Понятие системы языка в синхронии и диахронии // Вопр. языкознания. – 1962. – № Вопр. языкознания. – 1962. – № 4.

5. *Зиндер Л.Р.* Общая фонетика. – М., 1979. – С. 59 – 63.
6. *Караулов Ю.Н.* Общая и русская идеография. – М., 1976.
7. *Караулов Ю.Н.* Русский язык и языковая личность. – М : Наука, 1987. – 264 с.
8. *Кубрякова Е.С.* Актуальные проблемы современной семантики. – М., 1984.
9. *Кузнецова Э.В.* Лексикология русского языка. – М., 1982.
10. *Кучеренко І.К.* Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія, ч. I і II. – К., 1961-1964.
11. *Маслов Ю.С.* О типологии чередований // Звуковой строй языка. – М., 1979. – С.195 – 201.
12. *Маковский М.М.* Системность и асистемность в языке. – М., 1980.
13. *Мельничук А.С.* Понятие системы и структуры языка // Вопр. языкознания. – 1970. – № 1.
14. *Принципы и методы семантических исследований.* – М., 1976.
15. *Русанівський В.М.* Структура лексичної і граматичної семантики. – К., 1988.
16. *Солнцев В.М.* Язык как системно-структурное образование. – М., 1978.
17. *Сосюр Ф. де.* Курс загальної лінгвістики. – К.: Основи, 1998. – 324 с.
18. *Трубецкой Н.С.* Избранные труды по филологии. – М.: Прогресс, 1987. – 558 с.
19. *Трубецкой Н.С.* Некоторые соображения относительно морфонологии // Пражский лингвистический кружок. – М., 1967. С. 115 – 118.
20. *Шмелёв Д.Н.* Проблемы семантического анализа лексики. – М., 1973.
21. *Щур Г.С.* Теории поля в лингвистике. – М., 1974.

Додаткова література

1. *Адмони В.Г.* Грамматический строй как система построения и общая теория грамматики. – Л., 1988.
2. *Апресян Ю.Д.* Лексическая семантика. Синонимические средства языка. – М., 1974.
3. *Арутюнова Н.Д.* Предложение и его смысл: Логико-семантические проблемы. – М., 1976.
4. *Бондарко А.В.* Функциональная грамматика. – Л., 1984.
5. *Васильев Л.М.* Современная лингвистическая семантика. – М., 1990.
6. *Виноградов В.В.* Избранные труды: Лексикология и лексикография. – М., 1977.
7. *Касевич В.Б.* Фонологические проблемы общего и восточного языкознания. – М., 1983.
8. *Загнітко А.П.* Теоретична граматика української мови. Синтаксис. – Донецьк, 2001.
9. *Звегинцев В.А.* Предложение и его отношение к языку и речи. – М., 1976.
10. *Мещанинов И.И.* Морфема и проблемы типологии. – М., 1991.
11. *Реформатский А.А.* Из истории отечественной фонологии. – М., 1970.
12. *Реформатский А.А.* Еще раз о статусе морфонологии, ее границах и задачах // Фонологические этюды. – М., 1975. – С. 98 – 118.
13. *Падучева Е.В.* Высказывание и его соотносённость с действительностью. – М., 1985

14. *Скалозуб Л.Г.* Палатограммы и рентгенограммы согласных фонем русского литературного языка. – К., 1963.
15. *Скрипник Л.Г.* Фразеология української мови. – К., 1973.
16. *Современные зарубежные грамматические теории.* – М., 1985.
17. Сусов И.П. Введение в теоретическое языкознание [Электронный ресурс] : электронный учебник / Иван Павлович Сусов // Режим доступа: <http://lingvolah.chat.ru/library/susov.htm>.
18. *Тараненко А.А.* Языковая семантика в её динамических аспектах. – К., 1989.
19. *Тищенко К.М.* Концепція слова, лексеми і словоформ / Костянтин Тищенко. Основи мовознавства: Стстемний підручник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – С. 157 – 162. *Тоцька Н.І.* Голосні фонеми української літературної мови. – К., 1973.
20. *Хомский Н.* Аспекты теории синтаксиса. – М., 1972.
21. *Якобсон Р.* Избранные работы. – М.: Прогресс, 1985. – 484 с.

Термінологічні й енциклопедичні словники:

1. *Ахманова О.С.* Словарь лингвистических терминов / Ольга Сергеевна Ахманова. – М.: Сов. энциклопедия, 1969. – 605 с.
2. *Вахек Й.* Лингвистический словарь Пражской школы / Й. Вахек. – М.: Прогресс, 1964. – 350 с.
3. *Ганич Д.І.* Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І.С. Олійник.– К.: Вища школа, 1985.– 360 с.
4. *Краткий словарь когнитивных терминов* / [ред.-сост. Е.С. Кубрякова]. – М. : МГУ им. М. В. Ломоносова, 1996. – 200 с.
5. *Лингвистический энциклопедический словарь* / [гл. ред. Ярцева В.Н.]. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 672 с.
6. *Розенталь Д.Э.* Словарь-справочник лингвистических терминов / Д.Э. Розенталь, М.А. Теленкова. – М.: Астрель; АСТ, 2001. – 624 с.
7. *Русский язык: Энциклопедия* / [Под ред. Ф.П. Филина]. – М.: Советская энциклопедия, 1979. – 432 с.
8. *Хэмп Э.* Словарь американской лингвистической терминологии / Эрик Хэмп. – М.: Прогресс, 2002. – 536 с.
9. *Le Langage.* Sous la direction de Bernard Pottier. [Les encyclopedies du savoir moderne]. – P., 1973.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Безкоштовні електронні бібліотеки:

- Библиотека Максима Мошкова (www.lib.ru);
- Классика.ру (www.klassika.ru);
- Проза.ру (www.proza.ru);

- BestBooks.RU (www.bestbooks.ru);
- Библиотека древнерусской литературы (<http://old-rus.narod.ru>)
- Научная электронная библиотека УНИ РУДН (<http://www.rad.pfu.edu.ru/>)
- Всероссийская государственная библиотека иностранной литературы (www.libfl.ru)
- Всероссийская виртуальная библиотека (www.portalus.ru)
- Сетевая лингвистическая библиотека СПбГУ (www.project.phil.spbu.ru)
- Электронная коллекция «Лингвистическая антропология» (<http://lingatrop.iphil.ru>)
- Электронная библиотека по лингвистике (www.lib.fl.ru)

Зарубіжні сайти:

- «Проект Гутенберг» (www.gutenberg.net), містить найкраще з того, що було створено людством, формується на добровільній основі;
- Громадська Публічна Інтернет-бібліотека – Internet Public Library (www.ipl.org), фінансується Мічиганським університетом.
- Бібліотеки Європейського Союзу (www.theeuropeanlibrary.org; www.epoch-net.org)

3. Інші Інтернет-ресурси:

А) Системи пошуку і рубрикатори

- About (www.about.com)
- Alta Vista (www.altavista.com)
- Fast Search (www.alltheweb.com)
- Google (www.google.com)
- Open Directory Project (dmoz.org)
- List.ru (list.mail.ru)
- Rambler (www.rambler.ru)
- Weblist (www.weblist.ru)
- Yandex/Яндекс (www.yandex.ru)
- Апорт (www.aport.ru)
- Иван Сусанин (www.susanin.net)
- Улитка (www.ulitka.ru)
-

Б) Лінгвістичні сайти:

- www.dialog-21.ru – сайт з комп'ютерної лінгвістики та інтелектуальних технологій
- www.e-lingvo.net – сайт філологічної літератури
- www.garshin.ru – посилання на лінгвістичні сайти
- <http://philologos.narod.ru> – сайт з теорії мови і літератури
- www.russkie-slovari – сайт словників російської мови
- <http://systemling.narod.ru> – сайт з системної лінгвістики
- <http://sterling.rinet.ru> – сайт з порівняльного мовознавства
- <http://semitology.lugovsa.net> – сайт з семіології
- www.yazyk.wallst.ru – матеріали з лінгвістики
- www.durov.com – сайт з філології
- <http://lingantrop.ru> – сайт з лінгвістичної антропології
- www.ruthenia.ru – сайт з російської філології
- <http://philologos.narod.ru> – сайт з філології
- <http://testelets.narod.ru> – сайт з синтаксису
- www.rudn.ru – сайт РУДН
- www.phil.msu.ru – сайт філфаку МДУ

В) Окремі спеціальні сайти:

- <http://censura.ru/articles/chomskyandmind.htm/>
- <http://gabro.ge/biblio/0707/3066/filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z00358/st000/htm/>

- <http://www.philosophy.ru/library/witt/01/01.html/>
- <http://www.poupre.fr>
- <http://magzines.russ.ru/>
- <http://allbest.ru/libraries.htm>
- <http://www.iula.upf.edu/agenda/lexicom/>
- http://www.iula.upf.edu/agenda/eurolex_08/euralex01uk.htm

Програму підготувала д.філол.н., проф. І.О. Голубовська